

TOHMAJÄRVEN KUNTA

ARVIOINTIKERTOMUS 2019

Tarkastuslautakunta 29.5.2020 § 29

Kunnanvaltuusto

Sisällys

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	3
2. TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TARKASTUSTOIMINTA	5
2.1. Tarkastuslautakunta	5
2.2. Tilintarkastus.....	6
2.3. Tarkastuslautakunnan toiminta	6
3. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	7
4. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	8
4.1. Yleiset taloudelliset tavoitteet	8
4.2. Keskusvaalilautakunta.....	9
4.3. Kunnanvaltuusto.....	10
4.4. Kunnanhallitus.....	10
4.4.1. Yleisjohto ja kehittämispalvelut.....	11
4.4.2. Kehittämispalvelut	11
4.4.3. Työllisyyspalvelut.....	13
4.4.4. Maaseutupalvelut	13
4.5. Henkilöstöjaosto/Henkilöstöpalvelut	14
4.6. Talouden ja hallinnon toimiala.....	15
4.6.1. Hallintopalvelut.....	16
4.6.2. Lomituspalvelut	16
4.7. Sosiaali- ja terveystoimi	17
4.8. Sivistystoimiala	18
4.8.1. Sivistystoimen hallinto.....	19
4.8.2. Perusopetus	19
4.8.3. Lukiokoulutus	20
4.8.4. Kansalaisopisto	20
4.8.5. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut.....	21
4.8.6. Liikunta- ja nuorisopalvelut.....	22
4.8.7. Varhaiskasvatus	24
4.9. Keski-Karjalan musiikkiopisto.....	25
4.10. Tekninen toimiala	27
4.10.1. Hallinto.....	27
4.10.2. Tekninen toimi	28
4.10.3. Vesihuoltolaitos.....	29
4.10.4. Ravitsemus- ja siivouspalvelut.....	30
4.10.5. Tila- ja vuokrauspalvelut.....	31
4.11. Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.....	32

4.12.	Investoinnit	33
4.13.	Kuntakonsernille asetetut tavoitteet.....	34
5.	HENKILÖSTÖ	34
6.	TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI.....	35
7.	LOPUKSI	35

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Tarkastuslautakunta antaa vaalikauden kolmannen arviointikertomuksensa. Nykyisen lautakunnan jäsenmäärään 5 ollaan tyytyväisiä, mikä on todettu jouhevaksi asioiden toimivuuden kannalta. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan välistä yhteistyötä voidaan kutsua tiimityöskentelyksi.

Lautakunnan jäseniä on osallistunut tarkastuslautakunnille järjestettäviin koulutustilaisuuksiin. Vaalikautta 2017 - 2020 varten tarkastuslautakunnalla on oma arviointisuunnitelma ja sitä tarkistetaan vuosittain ja jopa neljännesvuosittain.

Vuoden 2019 arviointikertomusta laatiessamme olemme kuulleet johtavia viranhaltijoita ja muita asiantuntijoita (mm. Siun soten edustajia; ikäihmistien palvelujohtaja Kaisa-Mari Käyhkö, vastaanottopalvelujen palvelujohtaja Jussi Malinen ja vs. ylilääkäri Juho Kähäri). Puheenjohtajan tavoitteena jatkossa on, että kunnanhallitus ja lautakunnat jatkossa perehtyisivät arviointikertomukseen ja antaisivat siitä vastineen valtuustolle. Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunnan on esitettävä, onko kunnanvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettu; mielestäni pääosin on saavutettu.

Tohmajärven kunnan tilinpäätös 2019 oli toinen alijäämäinen tilivuosi peräkkäin. Verotulot ja valtionosuudet kasvoivat yhteensä 0,6 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen nähden. Toimintakate heikkeni 2,7 % edelliseen vuoteen nähden. Nyt tarvitsemme nopeita kovia päätöksiä, jotta kuntamme velka- ja työttömyyskierteestä pääsemme terveille pohjalle.

Yksi asia, mikä edelleen huolestuttaa, on pitkäaikaistyöttömien määrä Tohmajärvellä, vaikka työttömyyden hoitoon on panostettu kunnassa kiitettävällä tavalla. Työllisyyskoordinaattori Sari Vesanen on hoitanut tehtävänsä esimerkillisesti, tehnyt mitä tehtävissä on. Tehdystä toimista huolimatta työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi edellisestä vuodesta.

Siun soten kolmas vuosi onnistui taloudellisesti heikosti. Siun sote toi Tohmajärven konsernitilinpäätökseen alijäämää yli 200.000 euroa. Terveystalo Oyj osti vuonna 2018 Attendon terveyspalvelut. Vuonna 2019 sosiaali- ja terveyspalvelut tuotti Terveystalo Oyj. Ulkoistussopimus päättyi vuoden 2019 lopussa ja toiminta siirtyi Siun sotelle.

Lisäksi toisin esille, onko johtavien viranhaltijoiden ajankäyttö suunniteltu oikein, kun he toimivat vaaleissa vaalivirkailijoina. Jatkossa voisi miettiä muita mahdollisia keinoja äänestyksen toteuttamiseksi. Tarkastuslautakunnan mielestä muutoksen aika olisi jo seuraavissa vaaleissa.

Vuoden 2019 aikana Tikkanen päiväkotitoiminta valmistui ja aloitti toimintansa. Tilat ovat erinomaiset. Sivistyskeskuksen rakentaminen alkoi Kemiessä keväällä 2019. Rakentamisen aikana on ilmennyt kosteudenhallintaongelmia, mutta niistä on päästy eteenpäin. Uusi tekonurmialue on otettu kaikkien kuntalaisten käyttöön Nymanin alueella onnistuneesti.

Olen huolestunut tulevaisuudessa, sillä meillä ei ole varaa uusiin virkoihin. Koronapandemia on tuonut uusia haasteita kuntatalouteen. Koko maailma, Suomi ja kunnat ovat suurten mullistusten kourissa pandemian vuoksi. Lisäksi valtakunnallinen sote- ja maakuntauudistus on edelleen tekemättä.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota saatavien perintään jo vuosien ajan. Tilanne on parantunut talous- ja hallintojohtajan ansiokkaalla panostuksella.

Aikaisemman arviointivuoden aikana nousi esille, että tiedonkulussa on kunnassa ongelmia. Työyksiköistä ei mene tieto riittävän ajoissa asiaa hoitavalle viranhaltijalle. Tarkastuslautakunta pitää edelleen huolestuttavana tiedonkulun puutteita. Jatkossakin tiedonkulkuun on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Edelleenkin kunnan tulee huomioida paikallisten yrittäjien kohtelussa tasapuolisuus, mm. toimitilojen vuokraus- ja määrityisperiaatteet tulee olla kaikille samat. Vuoden 2019 aikana siirryttiin siihen, että toimitilat vuokraa Tohmajärven Yrityspalvelut Oy.

Kiitokset Tohmajärven liikuntatoimelle ja yhteistyökumppaneille ihanista ja luonnonkauniista Pekan Trailin pyöräilypoluista, kelpaavat hyvin sauvakävelyynkin. Avajaisethan olivat viime syksynä Karelia polkujen avauksen aikaan, paikalla oli kuuluisa Mikko ”Peltsi” Peltola. Polut saivat osallistujilta niin kuin Peltsiltäkin vilpittömät kiitokset. Kiitokset myöskin uuden sivistyskeskuksen asiallisista selvityksistä ongelmien sattuessa ja esittelytilaisuuden kunta ja sivistystoimi hoiti hyvin. En malta olla mainitsematta opettajan ominaisuudessa (Ohvanainen), hänen esittelynsä koulusta oli aivan erinomainen, hallitsee näköjään tehtävänsä tarmolla hyvine ulosantimineen. Sitten negatiivistäkin. Miksi täytyy jatkuvasti ohittaa lautakuntien päätöksiä, (viimeisin yhtenäisyyskoulun rehtorien valinnasta). Kysynkin, eikö tehtäväalueen lautakunta ole sitä varten joka tekee esitykset kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi? Tietenkin kunnanhallituksella on otto-oikeus lautakuntienkin päätöksiin.

Haluan kiittää erityisesti tarkastuslautakunnan jäseniä, tilintarkastaja Taina Törröstä sekä keskushallinnon sihteeriä Pirjo Miettistä hyvästä yhteistyöstä vuonna 2019. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen tiedonsaantiin edellä mainituilta henkilöiltä riittävän ajoissa. Tilintarkastajan toimiminen lautakunnan sihteerinä on ollut hyvä ratkaisu. Kiitän myös lautakuntia ja henkilöstöä taustatiedoista arviointikertomuksen pohjaksi. Kiitokset myös kunnanvaltuuston puheenjohtajalle kunnanvaltuuston kokouksien erinomaisesta johtamisesta.

Tohmajärvellä 29. päivänä toukokuuta 2020

Teuvo Karjalainen
puheenjohtaja

2. TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TARKASTUSTOIMINTA

2.1. Tarkastuslautakunta

Tohmajärven kunnanvaltuusto on kuntalain mukaisesti asettanut tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on Kuntalain §:n 121 mukaan:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toimintaa järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- 5) valvoa pykälässä 84 säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan tulee myös laatia arviointisuunnitelma ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä, joista puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja on oltava valtuutettuja. Tarkastuslautakunnan jäseninä ja heidän henkilökohtaisina varajäseninä ovat toimineet:

Varsinaiset jäsenet

Teuvo Karjalainen, pj
Pauli Hakkarainen, vpj.
Niilo Pitkänen
Ritva Simonen
Eila Sivonen

Varajäsenet

Kerttu Hartikainen
Pekka Tolvanen
Eila Kauppinen
Juhani Juvonen
Arto Salminen

Lautakunnan sihteerinä on toiminut JHT- ja HT-tilintarkastaja Taina Törrönen.

Jäsen Ritva Simonen ovat esteellinen ympäristölautakunnan osalta (ympäristölautakunnan varajäsen). Ritva Simonen ei ole osallistunut ympäristölautakunnan kokouksiin arviointikertomuksen hyväksymiseen mennessä. Esteellisyys on huomioitu arviointikertomuksen laadinnan yhteydessä.

2.2. Tilintarkastus

Tohmajärven kunnan tilintarkastajaksi on kunnanvaltuusto valinnut 14.5.2018 § 23 tilikausille 2018 – 2021 tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy:n, jonka vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut vuonna 2019 JHT- ja HT-tilintarkastaja Taina Törrönen. Avustavana tarkastajana on toiminut tarkastaja Joni Mäkitalo.

Vastuunalainen tilintarkastaja on osallistunut lautakunnan kokouksiin sekä tehtyihin katselmuksiin. JHT- ja HT-tilintarkastaja Taina Törrönen on tarkastuslautakunnan toimeksiannosta osallistunut arviointikertomuksen valmisteluun.

2.3. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2019 aikana 9 kertaa. Tarkastuslautakunta on vahvistanut toimintaansa varten arviointisuunnitelman vuosille 2017 – 2020 kokouksessaan 28.9.2017. Vuoden 2019 työohjelma ja arviointisuunnitelman päivitys on vahvistettu 22.8.2019.

Arvioinnin perusteena ovat olleet kunnanvaltuuston talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä kunnanhallituksen 30.3.2020 § 77 hyväksymä vuoden 2019 tilinpäätös.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat osallistuneet tarkastuslautakunnille tarkoitettuihin koulutuksiin syksyllä 2019.

Arviointivuotta 2019 koskien lautakunta on kuullut:

Kunnanjohtaja Olli Riikonen 6.2.2020

Talous- ja hallintojohtaja Vesa Karhapää 21.10.2019, 6.2.2020

Sivistysjohtaja Matias Valoaho 13.3.2020

Tekninen johtaja Jorma Berg 21.10.2019, 20.12.2019, 13.3.2020

Kiinteistöpäällikkö Mika Ilvonen 22.8.2019, 21.10.2019

Isännöitsijä Sirkka Rahunen 22.8.2019

Varhaiskasvatuksen päällikkö Elisa Havukainen 21.10.2019

Kehittämispäällikkö Anniina Kontiokorpi 20.12.2019

Siun soten edustajat: ikäihmisten palvelujohtaja Kaisa-Mari Käyhkö, vastaanottopalvelujen palvelujohtaja Jussi Malinen sekä vs. ylilääkäri Juho Kähäri 13.3.2020

Tutustumiskäynnit on tehty Asunto Oy Tohmajärven Metsätähteen ja Kiinteistö Oy Tohmajärven Tikankonttiin 22.8.2019 ja Tikkanen päiväkotiin 21.10.2019.

Arviointitehtävän lisäksi tarkastuslautakunta on perehtynyt tilintarkastusraportteihin ja tilintarkastuskertomukseen.

Kuva: Tarkastuslautakunta kokouksessaan 20.5.2020. Kuvaaja: Olli Riikonen

3. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kunnanvaltuusto käsitteli vuoden 2018 arviointikertomuksen 17.6.2019 § 30. Kunnanhallitus on käsitellyt vuoden 2018 arviointikertomuksen 12.8.2019 § 162. Päätöksen mukaan arviointikertomus otetaan huomioon toiminnassa. Kunnanhallitus velvoitti hallintokunnat käsittelemään arviointikertomuksen ja ottamaan sen huomioon toiminnassaan. *Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunta käsitteli arviointikertomuksen 8.10.2019 § 50 ilmoitusasiana ja merkitsi sen tiedokseen. Ympäristölautakunta on käsitellyt arviointikertomuksen 2017 vasta kokouksessaan 25.6.2019. Vuoden 2018 arviointikertomusta ei ole käsitelty. Sivistyslautakunta on merkinnyt arviointikertomuksen tiedoksi kokouksessaan 25.9.2019. Kertomusta ei ole käsitelty omana pykälänään, vaan se on käsitelty ilmoitusasiat-pykälässä. Vuoden 2018 arviointikertomuksen osalta kunnanhallituksen antama selvitys toimenpiteistä on käsitelty valtuustossa 24.2.2020.*

Hallintokuntien päätöksistä tulisi käydä ilmi, millä tavalla arviointikertomuksen huomioihin vastataan tai on vastattu.

Kunnan johtoryhmä on käsitellyt tarkastuslautakunnan arviointikertomusta useita kertoja. Työ arviointikertomuksessa esitettyjen havaintojen pohjalta on aloitettu. Konserniohjeen ja sisäisen valvonnan ohjeen päivittäminen vie aikaa ja ovat vielä keskeneräisiä. Kaikilla toimialoilla on aloitettu työ havaintojen korjaamiseksi kunnanhallituksen mukaan.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt aiempina vuosina arviointikertomuksissaan huomiota saatavien perintään ja kehottanut laatimaan selkeät toimintaohjeet saatavien perintään. Toimintaohjeet on laadittu kunnanhallituksessa 7.10.2019 § 24 ja tilanne on parantunut.

Tarkastuslautakunta toivoi jo vuoden 2017 arviointikertomuksessa, että vammaisneuvoston pöytäkirjat olisivat nähtävillä Tohmajärven kunnan sivuilla sekä

tilinpäätöksessä kerrottaisiin neuvoston toiminnasta. ***Vammaisneuvoston pöytäkirjoja ei edelleenkään ole Tohmajärven kunnan kotisivuilla eikä tilinpäätöksessä ole kerrottu neuvoston toiminnasta.***

Vuoden 2018 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta huomioi, että sisäisen valvonnan ohje on vuodelta 2014 ja konserniohje vuodelta 20017 ja ne tulisi uudistaa. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uudistetut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 24.2.2020 § 4 ja kunnanhallitus on hyväksynyt 16.3.2020 § 58 toimintaohjeen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseksi. Konserniohjeen on kunnanvaltuusto hyväksynyt 24.2.2020 § 5.

4. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kunnanhallituksen hyväksymässä tilinpäätöksessä 2019 on kerrottu valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta.

Tavoitteiden toteutumista on arviointikertomuksessa havainnollistettu eri värein:

	Tavoite on toteutunut.
	Tavoite on osittain toteutunut.
	Tavoite ei ole toteutunut.
	Tavoitetta ei voida arvioida.

4.1. Yleiset taloudelliset tavoitteet

Kunnanvaltuuston hyväksymän alkuperäisen v. 2019 talousarvion mukaan tilikauden alijäämä oli 211.900 euroa. Toteutunut alijäämä oli 672.238,12 euroa. Edellisenä vuonna kunnan alijäämä oli 467.575,54 euroa. Vuosikate jäi 281.838,19 euroon, kun se edellisenä vuonna oli 446.827,12 euroa. Suurimmat selittävät tekijät huonompaan tulokseen kuin edellisvuonna olivat toimintatuottojen vähennys (- 6,34 %) ja toimintakulujen lievä kasvu (0,94 %).

Kunnan kumulatiivinen ylijäämä on vuoden 2019 lopussa n. 1,75 milj. euroa, joka on 402 euroa/asukas. Omavaraisuusaste oli 55,1 % kun se edellisenä vuonna oli 60,1 %.

Talousarvion mukaiset ulkoiset toimintamenot olivat 37.194.400 euroa ja toteutuneet menot 37.304.658,16 euroa. Talousarvion mukaan toimintakate oli -30.253.300 euroa ja toteutunut toimintakate oli -30.447.198,59 euroa. Toimintakateen toteuma oli 193.899 euroa talousarviota huonompi.

Kunnan tuloveroprosentin kehitys on ollut seuraava:

2011	21,50
2012	21,50
2013	21,75
2014	21,75
2015	21,75
2016	21,75
2017	21,75
2018	21,75
2019	21,75
2020	21,75

Valtakunnallisesti veroprosentin keskiarvo vuonna 2018 oli 19,88 ja Pohjois-Karjalan keskiarvo 20,75. Koko maan korkein tuloveroprosentti oli kuluneena vuonna 22,50 ja alhaisin 16,50 (Manner-Suomen kunnista).

Yleinen kiinteistöveroprosentti oli 1,10, vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,55 ja muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,15.

4.2. Keskusvaalilautakunta

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen hoitaminen vaalilainsäädännön ja oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti.	Eduskuntavaalit hoidettiin oikeusministeriön ohjeiden ja vaalilain mukaisesti. Ennakkoäänestyspaikkoina olivat kirjastoauto, K-market Tiilikainen ja S-market. Ennakkoäänestys kauppaliikkeissä ja kirjastoautossa sai edellisten vaalien tapaan paljon kiitosta tarjoten myös kunnan työntekijöille luontevan mahdollisuuden kuntalaisten tapaamiseen.	Tarkastuslautakunta kiinnittää edelleen huomiota siihen, ettei ole oikein johtavien viranhaltijoiden käyttö vaalitoimitsijana. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että ennakkoäänestyspaikat toteutettiin kauppaliikkeissä ja kirjastoautossa.	

4.3. Kunnanvaltuusto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	To- teutu- minen
Tehdään päätös uuden koulun rakentajasta	Tavoite saavutettiin: Lujatalo Oy valittiin uuden sivistyskeskuksen KVR-urakoitsijaksi 11.3.2019	Valinta on tehty, mutta urakoitsijan kanssa on ilmennyt monia erimielisyyksiä rakennustyön laadusta (kosteussuojaus).	
Järjestetään päätöskokouksien lisäksi mm. kuntatalouteen ja maakunta- ja sote-uudistukseen pureutuvia valtuustoseminaareja	Tavoite saavutettiin: kunnanvaltuusto kokoontui valtuustoseminaariin lähes jokaisen valtuuston kokouksen yhteydessä.	Valtuustoseminaarit tulisi järjestää muutamaa päivää aiemmin, jotta valtuustoryhmät ehtisivät käydä asiat vielä läpi ennen varsinaista valtuuston kokousta omissa ryhmissään. Jos valtuustoseminaari käsittelee asioita, jotka koskevat saman päivän valtuuston kokousta, tulisi antaa valtuustoryhmille seminaarin jälkeen keskusteluaikaa ennen varsinaista valtuuston kokousta. Valtuustoseminaarien rooli tulisi selkeyttää. Niiden tulisi olla enemmän valmistelevia.	
Päätetään terveystalorakennuksen tulevaisuudesta tehtävän selvityksen pohjalta	Asiasta ei tehty selvitystä, eikä päätöksiä, koska sote- ja maakuntauudistus kaatui ja uudistustyö jatkuu valtakunnallisesti uudelta pohjalta. Uudistuksen lykkäännyttyä terveystalorakennus pysyy toistaiseksi kunnan omistuksessa ja suurimmalta osin Siun soten vuokraamana.		
Tehdään kuntastrategian mukaisia päätöksiä tarvittaessa kesken vuoden	Päätöksenteko on noudattanut kuntastrategian mukaisia linjauksia.	Tavoitteen arviointi on haasteellista, eikä toteuma ole helposti mitattavissa.	

4.4. Kunnanhallitus

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	To- teutumi- nen
Toimintakate -21 017 650 €	-21 160 249 €	Ylitystä 142 599 € (0,7 %) ei voida pitää merkittävänä.	

4.4.1. Yleisjohto ja kehittämispalvelut

Yleisjohto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Perehdytään sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksiin erityisesti kuntatalouden kannalta	Perehtymistarvetta ei ollut sen jälkeen, kun hallituksen ajama malli kaatui.	Tavoite on menettänyt merkityksensä.	
Tehdään selvitys vanhan koulukeskuksen jatkokäytövaihtoehtoista ja poistojen käsittelystä	Pyrittiin saamaan Ketin kautta hankerahoitusta selvitys- ja markkinointityöhön, mutta hankeaihiolle ei saatu rahoitusta. Alaskirjausasiassa on harjoitettu edunvalvontatoimintaa maakuntaliiton ja Kuntaliiton suuntaan, että löytyisi kuntatalouden tunnuslukujen kannalta kohtuullisempia vaihtoehtoja kuin tasearvon alaskirjaus tilanteessa, jossa kiinteistö myytäisiin alle tasearvon tai jos se jäisi käyttämättömäksi. Työ on jatkunut ja jatkuu vuoden 2020 aikana.		
Edistetään ja seurataan kuntastrategiassa linjattujen toimenpiteiden toteutumista	Kunnan toiminnassa ja päätöksenteossa on toimittu tavoitteen mukaisesti. Kuntastrategian väliarviointi on tuotu valtuustokäsittelyyn keväällä 2020.	Tavoitteen toteutuminen on vaikeasti arvioitavissa.	
Järjestetään näyttävät ja viihdyttävät maakunnalliset uuden vuoden juhlat 5.1.2019	Tavoite toteutui mallikkaasti. Tohmajärveläiset taitajat pääsivät esiintymään suurelle maakunnalliselle yleisölle ja vieraat viihtyivät tapahtumassa erinomaisesti.	Tohmajärven kunta onnistui juhlien järjestämisessä mallikkaasti.	

4.4.2. Kehittämispalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Rajaliikenteestä hyötyvien yritysten määrä kasvaa. Uusia yrityksiä ja yrittäjiä Niiralan Kauppatie ja Yritystien alueen yritystoiminnan hankinta, teollisuusalueen toiminnan kehittäminen ja yrityshankinta sekä Railgate	Tavoite saavutettu. Kesäkuussa 2019 Kiinteistö Oy Värtsilän Teollisuustie 5 -kiinteistöyhtiön osakekanta siirtyi Nurminen Logisticsilta Cemagro Oy:lle ja Tohmajärven Yrityspalvelut Oy:lle. Lannoitteita valmistavan Cemagro		

<p>Niirala -konseptin edistäminen yhteistyössä Ketin Hub-hankkeen kanssa Mittari: uusien yritysten lukumäärä, tavoite 1 uusi yritys sekä 2 toimijaa</p>	<p>Oy:n ohella alueelle sijoittuvat logistiikkayritykset Aurora Rail Oy, Easmar Logistics Oy sekä maantiekuljetusten osalta Peura-Trans Oy. Cemagro Oy toteuttaa alueelle 2,5 miljoonan euron investoinnit tuotantolaitokseen, joiden vaikutuksesta syntyy noin 12 uutta työpaikkaa. Välilliset työpaikka-vaikutukset ovat tätäkin merkittävämmät. Lisäksi Niiralassa aloitti rajapysäkin kiinteistössä kahvila-ravintolatoiminnan Cafe ELJA Oy ja kiinteistöön kehitetään myös myymälätoimintaa osana Tuottajien talo Niiralassa -hanketta.</p>		
<p>Työttömyys ja nuorisotyöttömyys alenee. Autetaan nuoria pitkäaikaistyöttömiä elämänhallinnassa ja kouluun ja/tai töihin. Mittari: montako nuorta saatu eteenpäin, tavoite 5+5 nuorta.</p>		<p>Tämän tavoitteen toteutumisesta ei ollut mainintaa tilinpäätöksessä. Saadun tiedon mukaan tavoite on kuitenkin toteutunut.</p> <p>Tarkastuslautakunta huomioi, että kaikkiin tavoitteisiin on tilinpäätöksessä vastattava.</p>	
<p>Uutta yritystoimintaa kuntaan Panostetaan matkailun kehittämiseen yhteistyössä Ketin ja yrittäjien kanssa hakemalla ratkaisua alueelliseen matkailun organisointiin. Mittari: uusi organisaatiomalli, joka mahdollistaa pitkäjänteisen matkailun kehittämisen</p>	<p>Tavoite saavutettiin. Keski-Karjalan matkailun toimintamalli suunniteltiin osana Matkailuliidejä -hanketta. Keski-Karjalan kunnat sitoutuivat kunnanhallitustensa päätöksillä kolmevuotiseen kokeiluun 2020-2022, jossa Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy KETI palkkaa matkailukoordinaattorin toteuttamaan Keski-Karjalan matkailumarkkinointia ja matkailuneuvontaa, Keski-Karjalan kehittämistä matkailukohteena ja yhteistyön koordinoitua. Matkailukoordinaattori aloitti määräaikaissa toimessa tammikuussa 2020.</p>		

4.4.3. Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalvelut eriytettiin kehittämispalveluista vuoden 2019 alussa omaksi tulosityksikökseen. Työllisyyspalveluille ei ole asetettu vuoden 2019 talousarviossa tavoitteita, koska talousarvion valmisteluvaiheessa kehittämispalveluiden ja työllisyyspalveluiden eriyttäminen ei ollut tiedossa. Näin ollen tarkastuslautakunta ei voi arvioida työllisyyspalveluiden tilinpäätöksessä esittämien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.

Vuoden 2016 alusta kunnan työmarkkinatuen kuntamaksuosuus irrotettiin At-tendo-sopimuksesta ja siirrettiin se kehittämispalveluihin. Talousarvio 2019 (180.000 euroa) ylittyi 72.414 eurolla. Työmarkkinatukea saaneiden määrä on hieman laskenut edellisestä vuodesta.

Kunnan osuus työmarkkinatuesta, euroa

vuosi	vuosi	vuosi	vuosi	vuosi	vuosi
2014	2015	2016	2017	2018	2019
282.022	324.177	199.882	163.870	217.569	252.414

Tarkastuslautakunta huomioi 2018, että alle 18-vuotiaiden kesätyöllistämiseen panostettaisiin ja sen toteutumisesta kerrotaisiin tilinpäätöksessä. Tarkastuslautakunta huomioi positiivisesti, että asiasta on kerrottu tilinpäätöksessä 2019.

4.4.4. Maaseutupalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Sähköisen asioinnin edistäminen tukihallinnossa Mittari: 94,5 % hakemuksista sähköisesti Tohmajärvellä	Toteuma: 95,1 %		
Maaseudun elinvoimaisena säilyttäminen säilyttämällä viljelyssä oleva peltoala Mittari: 9 050 ha	Toteuma: 8 535 ha		

Maatilojen lukumäärä oli vuoden 2019 lopussa 144, edellisenä vuonna 150. Vähennyistä edelliseen vuoteen oli 6 maatilaa. Tarkastuslautakunta pitää tämän suuntaista kehitystä huolestuttavana.

4.5. Henkilöstöjaosto/Henkilöstöpalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
<p>Palkkausjärjestelmän kehittäminen on jatkuvaa työtä. Vuoden 2019 alusta on tavoitteena saada tehtävän vaativuuden arviointiin perustuvat TVA-järjestelmät käyttöön kaikissa henkilöstöryhmissä. Myös työsuoritusten arviointiin perustuvat TSA-järjestelmät henkilökohtaisten lisien määrittelyyn sekä kertapalkkioiden pelisäännöt luodaan ja otetaan käyttöön.</p> <p>Mittari: henkilöstön palkat on vuoden 2019 aikana arvioitu TVA- ja TSA-järjestelmien mukaan</p>	<p>1.1.2019 alkaen käytettävissä olleen palkankorotuserän kohdentamisesta uusien TVA-järjestelmien käyttöönottoon sovittiin paikallisin sopimuksin. Uudet TVA-järjestelmät otettiin käyttöön varhaiskasvatuksessa, hallinnossa, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa, ruoka- ja siivouspalveluissa, tekniselle henkilöstölle sekä päivitettiin lomituspalveluissa. Nyt kaikilla toimialoilla kunnassa on käytössä työn vaativuuden arviointiin perustuva tehtäväkohtainen palkkaus.</p> <p>TSA-järjestelmän tekeminen aloitettiin 8/2019. Työsuoritusten arvioinnista uudella järjestelmällä tehdään pilotointikierron keväällä 2020 kehityskeskustelujen yhteydessä, jonka jälkeen järjestelmä viimeistellään hyväksyttäväksi käyttöön.</p>		
<p>Henkilöstön saatavuuden turvaaminen ja rekrytoinneissa onnistuminen ovat tärkeitä tekijöitä tehokkaan toiminnan ja palveluiden laadun varmistamisessa. Rekrytointitoimintojen kehittämiseksi otetaan käyttöön Kuntarekry-järjestelmä. Esimiestyössä kiinnitetään erityishuomiota uuden henkilöstön perehdytykseen ja tukeen työuran alussa.</p> <p>Mittari: Kuntarekry käytössä, rekrytointien seuranta tehdään kuntatasolla</p>	<p>KuntaRekry otettiin käyttöön 2019 alusta alkaen ja sen kautta hoidettiin vuoden aikana yhteensä 21 rekrytointia, mukaan lukien nuorten kesätyöt. Avoinna olleisiin paikkoihin saatiin 1 – 10 hakemusta, kesätyöpaikkoja haki 34 nuorta. Vain yhteen musiikkiopiston opettajan sijaisuuteen ei tullut yhtään hakemusta. Kolmeen paikkaan ei löytynyt sopivaa tekijää.</p>	<p>Tarkastuslautakunta pitää hyvänä nuorten työllistämistä. Uusien henkilöiden perehdyttäminen on ensiarvoisen tärkeää.</p>	

<p>Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen koostuu monista asioista, joista kuulluksi tuleminen ja omaan työhön vaikuttaminen ovat tärkeitä palasia. Koko henkilöstölle tehtävä henkilöstökysely toimii ”kuumemittarina” työhyvinvoinnin tilasta ja se toteutetaan myös 2019. Seurataan 2018 kyselyn pohjalta nousevien kehittämistöimien toteutumista. Hyödynnetään tehokkaammin Webropol-kyselytyökalua muussakin tiedonkeruussa. Mittari: henkilöstökyselyjen tulokset, tehtyjen Webropol-kyselyjen määrä</p>	<p>11/2018 toteutetun henkilöstön työhyvinvointikyselyn tulokset käsiteltiin toimialoilla henkilöstöpalavereissa v. 2019 alussa. Henkilöstötyytyväisyys oli verrokkiryhmään peilaten varsin hyvällä tasolla, joskin tuloksissa näkyi selkeitä eroja toimialojen välillä. Kehittämissuunnitelmiin nousi mm. asiakaspalautteen keruuta ja palautekyselyjä toteutettiin ainakin talous- ja hallinto- sekä siivouspalveluissa. Seuraavan työhyvinvointikyselyn toteuttaminen siirtyi yt-neuvotteluiden vuoksi v. 2020 alkuun. Webropolin korvannutta uutta Forms-kyselytyökalua on alettu käyttää erilaisissa kyselyissä. Sitä hyödynnettiin mm. yhteistointaneuvotteluiden yhteydessä toteutetuissa henkilöstön ura- ja koulutustoiveiden kartoituksissa.</p>	<p>Talousarviossa ei ollut asetettu mittareille tavoitearvoja. Näin ollen tavoitteiden toteutuminen ei ollut arvioitavissa. Myöskään työhyvinvointikyselyä ei ollut toteutettu vuoden 2019 aikana.</p>	
---	--	--	---

4.6. Talouden ja hallinnon toimiala

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Toimintakate -563 080 €	-520 660 €		

4.6.1. Hallintopalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	Toteutu- minen
Uuden asianhallintajärjestelmän onnistunut käyttöönotto Mittari: 80 % asianhallintajärjestelmässä olevista asioista siirretty uuteen asianhallintajärjestelmään (Dynasty 10) vuoden 2019 loppuun mennessä	Tavoitteen saavuttaminen osoittautui vuoden 2019 aikana teknisesti mahdottomaksi; vuonna 2019 tai sitä ennen avattuja asioita ei voitu siirtää uuteen asianhallintajärjestelmään, vaan ne jäivät vanhan asianhallintajärjestelmään ns. passiivikantaan.		
Kunnan saatavien perinnän tehostaminen. Mittari: kunnan saatava laskevat 25 % vuoden 2019 aikana	Tavoitetta ei saavutettu, kunnan saatavat laskevat 21 % vuoden 2019 aikana.		

4.6.2 Lomituspalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	To- teutu- minen
Toteutetaan asiakaslähtöiset palvelut Melan tulokortin mukaisesti Mittari: arvo 4	Lomituspalveluissa kokeiltiin ensimmäisen kerran asiakastyytyväisyyskyselyn toteutusta puhelin kyselyllä, jokaiselle kunnallisia lomituspalveluita käyttäneille lomaoikeutetulle tilalle soitettiin. Asiakastyytyväisyyskyselystä saatiin yksityiskohtaisen lomittajakohtaisen palautteen lisäksi myös Melan tulokortin vaativat mittarien arvot. Lomittajakohtaista palautetta käsitellään henkilökohtaisesti maatalouslomittajien kanssa ja näiden mukaan järjestetään tarvittavaa koulusta, sekä voidaan mahdollisesti huomata myös lomittajan varhaisen välittämisen tarpeet, mah-		

	dollisen työsuorituksen laadun laskun mukaan. Paikallisyksikön lomituspalveluita käyttäneet yrittäjät olivat varsin tyytyväisiä lomituksen onnistumiseen. Arvosanaksi lomituksen kokonaisuuden onnistumisessa saatiin paikallisyksikössä 4,4. Vuonna 2018 vastaava luku oli 4,23.		
Osallistutaan maakuntauudistuksen suunnitteluun ja Väliä viljelijästä -tukiverkoston sidosryhmätoimintaan Mittari: Vähintään yksi henkilö osallistuu varhaisen välittämisen koulutukseen	Maakuntauudistuksen suunnitteluun osallistuttiin niin kauan, kun sitä suunniteltiin. Paikallisyksikkö osallistui väliä viljelijästä sidosryhmän toimintaa ohjaamalla alueen maatalousyrittäjiä hankkeen avun piiriin 8 kappaletta. Lomituspalveluista osallistuttiin hankkeen järjestämään varhaisen välittämisen koulutukseen. Paikallisyksikköjen välistä yhteistyötä lisättiin ja Liperin ostopalvelusopimusta jatkettiin suuremmalla osuudella 2020 vuodelle.		

4.7. Sosiaali- ja terveystoimi

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Siun soten järjestämät ja Attendon tuottamat sote-palvelut tukevat tohmajärveläisten terveyttä ja hyvinvointia. Kuntalaiset ovat palveluihin tyytyväisiä.	Attendo myi terveystalotoimintansa ja sen mukana myös kokonaisulkoistetut kuntapalvelunsa Terveystalolle, joka vastasi tohmajärveläisten sote-palveluiden tuottamisesta. Toiminnassa ei tapahtunut käytännössä muutoksia. Itse tavoite on yleisluontoinen, mutta sen voidaan arvioida toteutuneen hyvin, sillä kuntalaiset eivät ole osoittaneet havaittavaa tyytymättömyyttä palveluiden saatavuuteen ja laatuun. Terveystalo on mitannut asiakastyytyväisyyttä terveystalokeskuksella sijaitsevilla automaateilla ja siitä saadut tulokset osoittavat		

	kuntalaisten olleen pääsääntöisesti hyvin tyytyväisiä palveluihin.		
Kunnan edustajat vaikuttavat aktiivisesti Siun soten päätöksenteossa. Yhteistyössä Siun soten kanssa selvitetään alkuvuoden aikana ostopalvelusopimuksen jälkeiset toimintavaihtoehdot, arvioidaan tulevat kustannukset ja Tohmajärven kuntaa kuullaan ennen palveluiden tuottamisen jatkosta päättämistä.	Tavoite lienee toteutunut, vaikka vaikuttamisaktiivisuuden mittaamiseen ei olekaan täsmällisiä välineitä olemassa. Siun soten ja kunnan johdon kesken on neuvoteltu, ja kunta ja kuntapäättäjät ovat olleet hyvin informoituja Siun soten suunnitelmista, joiden mukaan tuotanto siirtyi Siun soten omaksi toiminnaksi. Tulevien kustannusten osalta ei ole saatu täsmällisiä arvioita.		
Kunta selvittää terveyskeskuskiinteistön tulevaisuusvaihtoehdot, mitä etuja ja riskejä sisältyy omistamiseen tai myymiseen, kartoittaa käytettävissä olevat toimintamallit ja tekee kunnan talouden ja palveluiden saatavuuden kannalta turvaavat päätökset.	Valtakunnallisen sote-uudistuksen kaatuminen ja lykkäytyminen sekä yksityisten toimijoiden kiinnostuksen hiipuminen vaikuttivat siihen, että terveyskeskuskiinteistön omistusmuutoksia ei lähdetty vuoden aikana aktiivisesti selvittämään.		

Siun sote ja Attendo sopivat vuoden 2017 aikana lisäoptiovuoden käyttöönotosta vuodelle 2019. Sopimus siirtyi Attendolta Terveystalolle 1.2.2019. Kunnan kokonaisulkoistuksen sopimus päättyi 31.12.2019.

Tohmajärven kunnan edustajat Keski-Karjalan seudullisessa vammaisneuvostossa vuonna 2017 – 2020 ovat Vuokko Väistö (varajäsen Teuvo Karjalainen), Ritva Simonen (varajäsen Ritva Lassila) ja Tero Lepola (varajäsen Suvi Laasonen).

4.8. Sivistystoimiala

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutumisen
Toimintakate - 6 114 610 €	-6 235 259 €	Ylitys oli 120 649 € (2,0 %), jota ei voida pitää merkittävänä.	

4.8.1. Sivistystoimen hallinto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	Toteutumi- nen
Sivistystoimen hallinto hoidetaan tehokkaasti ja taloudellisesti eri tulosyksiköiden toimintaa tasapuolisesti tukien.	Sivistystoimen hallintoa hoidettiin tehokkaasti.	Tarkastuslautakunta toivoo tavoitteisiin konkreettisia mittareita. Taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet.	

4.8.2. Perusopetus

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	Toteutumi- nen
Kaikki peruskoulun hyväksytysti suorittavat saavat jatko-opiskelupaikan	Peruskoulun kaikki hyväksytysti suorittaneet saivat jatko-opiskelupaikan.		
Tarjotaan nuorille mahdollisuus osallistua kansainväliseen toimintaan	Nuorille on tarjottu mahdollisuus kansainväliseen toimintaan. Perusopetuksen oppilasryhmiä on vierailut Pietarissa ja Berliinissä. Venäjän Ruskealan kanssa toteutettiin OPH:n kestävä kehityksen hanke. Lisäksi keväällä 2019 toteutettiin yläkoulussa kansainvälisyyspäivä, jossa oli vieraita useista eri kulttuureista.	Kansainvälisyyttä kannattaa edelleenkin pitää yllä.	
Aktivoidaan nuoria koulun kerhotoimintaan	Yläkoulun kouluviikon rakenne mahdollistaa kerhotoiminnan keskellä koulupäivää. Alakoululaisille on järjestetty kerhotoimintaa kaikilla kouluilla. Kerhotoimintaa on myös järjestetty siten että myös kyyditysoppilaiden on mahdollista osallistua kerhotoimintaan. Myös nuoria on aktivoitu pitämään kerhoja nuorille.		

Perusopetuksen oppilasmäärä oli 358. Edellisenä vuonna oppilasmäärä oli 346, vuonna 2017 366, vuonna 2016 385 ja vuonna 2015 oppilasmäärä oli 391. Perusopetuksen ja iltapäivätoiminnan menot olivat 3.878.675 euroa, ylitys talousarvioon nähden 28.505 euroa. Oppilaskohtaiset nettokustannukset olivat 10.834 euroa. Edellisenä vuonna nettokustannukset olivat 11.654 euroa/oppilas.

4.8.3. Lukiokoulutus

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	Toteutumi- nen
Kaikki lukio-opiskelijat saavat lukion päättötodistuksen ja suorittavat ylioppilastutkinnon.	Lukio-opiskelijoiden opiskelu eteni suunnitellusti ja kaikki läpäisivät lukio-opinnot ja ylioppilaskirjoitukset oman aikataulunsa mukaisesti.		
Tarjotaan nuorille mahdollisuus osallistua kansainväliseen toimintaan	Tohmajärven lukion oli vuonna 2019 mukana kahdessa Erasmus -hankkeessa. Vuonna 2018 alkaneen hankkeen puitteissa opiskelijaryhmät vierailivat Turkissa ja Romaniassa. Toinen hankkeista alkoi syksyllä 2019. Näiden hankkeiden kautta nuorilla on hyvä mahdollisuus osallistua kansainväliseen toimintaan.		

Tohmajärven kunnan lukio toimii yksisarjaisena. Vuonna 2019 ylioppilastutkinnon suoritti yhteensä 14. Lukion oppilasmäärä oli 46. Edellisenä vuonna oppilasmäärä oli 49.

Oppilaskohtaiset nettomenot olivat 11.628 euroa. Edellisenä vuonna nettomenot olivat 12.211 euroa/oppilas.

4.8.4. Kansalaisopisto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakun- nan lisähuomiot	Toteutumi- nen
Tavoitteena on digitaalisten taitojen vahvistaminen osallistumalla koulutuksiin ja järjestämällä aiheeseen liittyviä kursseja. Tarkoituksena on myös hakea aiheeseen liittyvää laadun kehittämisavustusta. Mittari: kursseille osallistuneiden määrä. Tavoitteena on saavuttaa 40 kurssilaista.	Kansalaisopisto suunnitteli syksylle 2019 4 erilaista digitaitokurssia, joista 1 ei toteutunut. Kullekin kurssille osallistuneiden maksimimäärä oli 10. Kursseilla oli yhteensä 29 osallistujaa.		

<p>Työpajojen järjestäminen, joissa pääsee tutustumaan eri kursseihin. Mittari: työpajoihin osallistuneiden määrä. Tavoitteena saavuttaa 40 osallistujaa.</p>	<p>Kansalaisopisto järjesti Tietäväisen koululla 5 erilaista työpajaa, joissa oppilaat saivat kokeilla, keskustella tai vain kuunnella opettajien kertoessa kurssien sisällöistä. Osallistujia oli noin 115 oppilasta.</p>		
---	--	--	---

4.8.5. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
<p>Tavoitteena on kirjaston markkinoinnin kehittäminen, jolla saavutetaan uusia asiakkaita ja kävijöitä kirjastoon Mittari: uusien kirjastokorttien ja omatoimikulkutunnusteiden määrä. Tavoitteena on 170 uutta asiakasta ja 10 kulkutunnistetta</p>	<p>Kirjasto markkinoi toimintaansa aktiivisesti. Kirjastoon saatiin 119 uutta asiakasta ja 7 asiakasta otti kulkutunnisteen käyttöönsä.</p>	<p>Tavoitteet ovat olleet korkeita. Tarkastuslautakunnan mielestä toteuma on kuitenkin positiivinen ja arvostettava.</p>	
<p>"Kulttuurin virta Tohmajärvi" -kulttuuripolun tavoitteena on saavuttaa kaikki luokka-asteet Tohmajärvellä. Mittari: toimintaan osallistuneiden oppilaiden määrä</p>	<p>Kaikki luokat osallistuivat Kulttuurin virta Tohmajärvi toimintaan. Kävijöitä oli yhteensä 610, osa oppilaista osallistui useampaan esitykseen. Tämän lisäksi kulttuuritoimi järjesti myös muita alakoululaisille ja varhaiskasvatukselle suunnattuja esityksiä, jotka eivät näy tässä tilastossa.</p>	<p>Talousarviossa tavoitteen mittarille ei ollut asetettu tavoitearvoa.</p>	

Kirjaston lainausten määrä oli 51.063. Edellisenä vuonna lainausten määrä oli 48.402. Lainauksia oli 11,7 kpl/asukas.

Kulttuuritapahtumia on järjestetty yhdessä kunnan eri toimialojen kanssa. Kulttuuritapahtumien määrä oli 9. Edellisenä vuonna kulttuuritapahtumia oli 10.

Toiminnan ulkoiset nettomenot olivat 299.408 euroa. Alitusta talousarvioon nähden oli 10.642 euroa.

4.8.6. Liikunta- ja nuorisopalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutumisen
<p>Voimaa Vanhuuteen -hanke Hankkeella saadaan vertaisohjaajia sekä ulkoiluystäviä ikäihmisten liikkumiseen. Hankkeen vaikuttavuutta seurataan osallistujalistoilta</p>	<p>Voimaa Vanhuuteen -hankkeen tiimoilta on järjestetty vertaisohjaajakoulutus (syksy 2019) sekä kaksi ulkoiluystäväkoulutusta (kevät 2019 ja syksy 2019). Vertaisohjattuja ryhmiä alkaa pyöriä Värtsilässä alkuvuoden 2020 aikana. Ulkoiluystäviä on muutamia ja he toimivat oman ajan rajoissa. Vertaisohjaajakoulutuksiin on ollut haasteellista löytää vapaaehtoisia ja siksi toiminta on ollut vähäistä. Voimaa Vanhuuteen -hanke jatkuu vuoden 2020 loppuun ja hankkeen tiimoilta pyritään tekemään tempauksia ja liikuttavia tekoja ikäihmisten hyväksi.</p>	<p>Talousarviossa ei ollut asetettu tavoitteelle mittaria.</p>	
<p>Seniorikortin käyttöönotto syksyllä 2019 Mittari: myytyjen korttien määrä</p>	<p>Seniorikorttia ei otettu käyttöön vuoden 2019 aikana. Seniorikortin käyttöönottoa hankaloitti kevään aikana vakituisen henkilöstön vaje ja suunnittelu jäi näin ollen olemattomaksi. Liikuntatoimen syksy hoidettiin sijaismenettelyillä ja seniorikortin suunnittelu päätettiin siirtää vuodelle eteenpäin. Liikuntatoimi kartoittaa muiden kuntien malleja seniorikortista ja sen sisällöistä ja suunnittelee seniorikortin omien tarpeiden pohjalta kysyntää vastavaksi palveluksi.</p>	<p>Saadun tiedon mukaan henkilöstövajeen ja kustannuskysymysten vuoksi käyttöönoton suunnittelua siirretty.</p>	
<p>Etsivän nuorisotyön tehostaminen Honkalampisäätiön tuottaman työpajatoiminnan lisäksi tehtävän etsivän nuorisotyön osuutta tehostettava ja lisättävä. Tavoitettujen asiakkaiden määrää nostettava.</p>	<p>Honkalampi säätiön tuottama etsivä nuorisotyö tavoitti 14 nuorta vuonna 2019. Määrä on suurin piirtein sama kuin edellisellä vuonna. Honkalampisäätiön tuottamaan etsivä nuorisotyöhön ei olla tyytyväisiä,</p>		

	<p>koska tavoitettujen nuorten määrä ei ole noussut viimeisen vuoden aikana juuri ollenkaan. Nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn ja tukemiseen halutaan panostaa enemmän ja tehostaa toimintaa entisestään jatkossa.</p>		
<p>Koulunuorisotyön suunnitelmallinen aloittaminen Koulussa tehtävää nuorisotyötä kehitetään ja juurrutetaan osaksi koulun arkea.</p>	<p>Yksi nuorisotyön muodoista on koulunuorisotyö, jolla tavoitetaan nuoret koulupäivän aikana ja ollaan apukäsinä koulun arjessa. Koulupäivystykset aloitettiin Tietäväisen koululla syksyllä 2018 ja vuoden 2019 aikana koulunuorisotyö on saatu juurrutetuksi osaksi Tietäväisen koulua. Nuorisohjaaja/ vapaa-ajanohjaaja on ollut viikoittain koululla yhdessä seurakunnan nuorisotyöntekijän kanssa. Oppilaille on järjestetty pieni-muotoista välituntitoimintaa mm. Välituntibingoa. Koululla olo on koettu tärkeäksi niin oppilaiden, opettajien kuin toimijoidenkin mielestä. Nuorisotoimen ja koulun yhteistyötä saadaan tiivistettyä nuorten hyväksi.</p>	<p>Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, että kouluissa tapahtuvaa nuorisotyötä täytyy jatkaa ja kehittää edelleen.</p>	

Toiminnan ulkoiset nettomenot olivat 286.074 euroa, ylitystä talousarvioon nähden oli 18.334 euroa.

Kuva: Pekan Trailin pyöräilyreitti Oravaarassa.

4.8.7. Varhaiskasvatus

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutumisen
<p>Varhaiskasvatuksen sähköisiä viestipalveluita kehitetään ottamalla käyttöön sähköinen viestijärjestelmä. Mittari: 70 % varhaiskasvatuksen tiedottamisesta tapahtuu sähköisen viestijärjestelmän kautta</p>	<p>Varhaiskasvatuksen palvelutuotannon käyttöjärjestelmä vaihdettiin ProConsonasta Daisyyn. Käyttöönotto on tapahtunut asteittain 1.11.2019 – 31.1.2020 välisenä aikana. Daisy yhdistää varhaiskasvatuksen hallinnon käyttöjärjestelmän sekä sähköisen asiointi- ja viestintäjärjestelmän. Daisya käytetään myös henkilöstön työajanseurantaan. Tiedottaminen sähköisen viestintäjärjestelmän kautta on alkanut tuotantokäytön alkaessa 1.1.2020.</p>		

Hoidossa olleiden lasten määrä oli 184, kun edellisenä vuonna hoidettavia oli 170. Lasten määrästä esiopetuksessa oli 42, edellisenä vuonna 41. Esiopetusryhmiä oli kolme.

Tikkalan päiväkoti valmistui vuoden 2019 aikana ja toiminta siellä alkoi 1.9.2019.

Vuonna 2019 päiväkotihoidon on tarjottu Kemiessä ja alkuvuonna elokuuhun saakka Onkamossa. Esiopetusta tarjottiin Tietäväisen koulun ja Tikkalan koulun yhteydessä. Tikkalan uuden päiväkodin avauduttua 1.9. alkaen Onkamon päivähoitoryhmät sekä Tikkalan koulun yhteydessä järjestetty esiopetus siirtyivät uuteen päiväkotiin. Päiväkotihoidon ja esiopetuksen lisäksi Kemien alueella on toiminut 9 perhepäivähoitajaa sekä Värtsilässä yksi ryhmäperhepäivähoitoyksikkö.

Varhaiskasvatuksen ulkoiset nettomenot olivat 1.824.763 euroa. Ylitys talousarvioon nähden oli 87.363 euroa.

4.9. Keski-Karjalan musiikkiopisto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutumisen
Toimintakate -828 080 €	-834 758 €	Ylitys 6 678 euroa (0,9 %) on vähäinen.	

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutumisen
Lasten ja nuorten sosiaalisen syrjäytymisen ehkäiseminen toimintaan sitoutumalla Keski-Karjalan musiikkiopiston toiminta-alueella laajan tarjonnan ja opetusmuotojen avulla. Opetusta myös päiväkodeissa ja koulupäiviin yhdistettynä.	Ns. Matalan kynnyksen toimintaa on Tohmajärvellä ollut Torvikopla-toiminta Tietäväisen koululla; ukulele-pajat Tikkalan koululla; soittotunteja sovittu joustavasti kouluilla koulupäivien päätteeksi. Muissa sopi-muskunnissamme on myös vastaavanlaisia toimintoja.	Tavoitteiden tulee olla sellaisia, että ne olisivat helpommin mitattavissa.	
Laadukkaiden, valtakunnalliset kriteerit täyttävien taiteen perusopetuspalveluiden tarjoaminen. Pitkäjänteisyyteen kasvattaminen ja kannustaminen, laaja-alaisen oppimisvalmiuksien kehittäminen (vrt. aivotutkimustulokset musiikkikasvatuksen merkityksestä oppimisen taitoihin)	Opettajien täydennyskoulutuksesta huolehtiminen on keskeisimpiä laatua edistäviä tekoja. Opettajien verkostoyhteistyö lisääntynyt uusien käyttöönotettujen järjestelmien mukaisesti (kuten O365-käyttöön-otto, joka on tuonut pikaviestimahdollisuudet eri työryhmille, palaveriryhmäpuhelut). Yhteis-	Tavoitteiden tulee olla sellaisia, että ne olisivat helpommin mitattavissa.	

	<p>työ käynnistynyt kansainvälistä kumppanioppilaitosten kanssa, ensimmäinen vastavieraailu vastaanotettu Sveitsistä 9/2019, ja kansainvälistä tietoa toimialan laatutekijöistä ja innovaatioista on saatu jalkautettua pedagogisten foorumeiden ja opettajatapahtumien kautta henkilöstölle.</p> <p>Aivotutkija Mari Tervaniemi oli luennoimassa mainitusta aiheesta henkilöstöllemme 6.9.2019.</p>		
<p>Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointiin panostaminen kehittämällä yhteistyötä mm. kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhteistyömuotoja ovat: - seniorimusiikkitoiminta, - koulujen kerhot ja kuntien ilta-päiväkerhotoiminta, - erilaiset projektit ja tapahtumat.</p>	<p>Yhteistyö Pohjois-Karjalan musiikkiyhdistyksen kanssa tiivistynyt. Yhteistyöhön on sisällytetty mm. Ruskatrööttä-tapahtumajärjestelyt, kesäleiriyhteistyö, PianoCarelia-tapahtuman järjestelyt, vanhojen tanssien järjestelyjen toteuttaminen. Yhteistyö Siikasalmen kristillisen koulun kanssa; toteutetaan tilaustoteutuksena orkesterin johtaminen, jousisoitinopetusta. Seniorimusiikkitoimintaa on toteutettu kolmen eri palvelukodin toimesta, ja lisäksi Kesälahdella säännönmukaisesti konsertti- ja luokkatuntiopetusta palvelukodin kanssa yhteisissä tiloissa. Yhteistyötä myös eri hyväntekijäjärjestöjen, kuten Lionsien kanssa.</p>	<p>Tavoitteiden tulee olla sellaisia, että ne olisivat helpommin mitattavissa.</p>	

Kokonaisoppilasmäärä oli 910 oppilasta, kun määrä edellisenä vuonna oli 845. Järjestettyjä konsertteja oli 75, edellisenä vuonna 71. Päätötodistuksia myönnettiin 23 ja edellisenä vuonna 22.

Tarkastuslautakunta pitää erityisen positiivisena musiikkiopiston monipuolista tapahtumavuotta. Toiminta on maakunnallisen lisäksi valtakunnallista ja kansainvälistä. Tarkastuslautakunta kiittää erityisen hyvästä seikkaperäisestä selvityksestä musiikkiopiston toiminnasta vuoden 2019 osalta.

Sivistystoimen tavoiteasetantaan tulisi kiinnittää enemmän huomiota, jotta tavoitteet olisivat mitattavissa helpommin. Tästä on huomautettu aiemminkin.

4.10. Tekninen toimiala

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Toimintakate - 1 729 880 €	-1 696 272 €		

4.10.1. Hallinto

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Toimistohenkilökunnan työkuormaa pyritään keventämään toimintoja selkeyttämällä ja tilapäisellä lisähenkilökunnalla. Tavoite ylitöiden minimointi. Vertailuluku vuoden 2018 toteuma.	Ylitöitä ei maksettu vuoden 2019 aikana. Tuntikertymät työaika-liukumista olivat kuitenkin usealla henkilöllä vuoden lopussa täynnä. Kapasiteettia on lisättävä tulevan vuoden aikaan.	Toteumassa ei ollut mainittu vertailulukuna vuoden 2018 toteumaa, eikä vuoden 2019 toteumaa.	
Henkilöstöjärjestelyjä suoritetaan kuntatekniikan toimintojen osaluilla.	Palkattiin kuntatekniikan päällikkö.	Tavoite on epäselvä, eikä ole asetettu mittaria. Toteuma ei vastaa siihen, onko tavoite toteutunut.	
Arkistojen ajantasaistaminen saadaan päätökseen vuoden 2019 aikana. Tavoite, ettei arkistossa ole keskusarkistoon kuuluvaa aineistoa.	Arkisto käytiin läpi. Muutamia mappeja on vielä tarkistamatta.		

4.10.2. Tekninen toimi

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutumisen
Asemakaavapäivityksen kirkonkylän kaavaan. Osayleiskaavoituksen loppuunsaattamisen. Niiralan kauppapaikka-alueen asemakaavapäivitykset. Tavoite. Onkamon ja Kemien yleiskaavakäsittely saadaan päätökseen vuoden 2019 aikana.	<ul style="list-style-type: none"> Osayleiskaavat valmistuivat suunnitellusti Asemakaavapäivitykset osittain valmiit. Kemien muutos valmis ja vietävissä valtuuston hyväksyttäväksi. Koivumahlantien alueen kaavamuuos keskeytetty toistaiseksi. Niiralan asemakaavaan ei ollut tarvetta päivittää 2019. 		
Pidetään kaavatiet, puistot sekä muut kunnan ylläpidettävät yleiset alueet liikenneturvallisessa, käyttäjiä palvelevassa kunnossa mahdollisimman kustannustehokkaasti.	Toteutui budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti.		
Sora-alueet: Kiviaineksen saannin turvaaminen kuntalaisille ja kunnan omiin rakennushankkeisiin.	Toteutui. Maa-ainelupa on kuutiomääräisesti arvioituna loppuillaan.	Onko totta, että kunnan maa-ainesarvat ovat lopussa?	
Konekeskus: Tavoitteena konekeskuksen tehokas ja taloudellinen käyttö traktorityönä.	<ul style="list-style-type: none"> Viemärlaitoksen pumppaamoiden huolto- ja kunnostusprojektiin kohdentui traktorin työtunteja. Toiminta jatkuu tulevina vuosina. Käyttötuntimäärän arvioidaan pysyvän vakiintuneella tasolla jatkossakin. 	Talousarviossa ei ole asetettu tavoitteelle mittaria ja tavoitearvoa.	
Jätehuolto: Jätehuollon tavoitteena on hoitaa hyöty- ja ongelmajätteen keräys ja edelleen toimitus riittävän kattavasti, ohjeistaa ja opastaa kuntalaisia. Ongelmajätteiden vastaanotto SER-pisteen yhteydessä (os. Voimatie1).	Toimi edellisten vuosien vakiintuneen toimintamallin mukaisesti.	Ohjeistusta ja opastusta tulisi lisätä, keräyspisteet ovat välillä epäsiistejä.	

<p>Kunnossapitopalvelut: Puusepänerversta-toiminnasta on muodostettu kunnossapitoyksikkö, joka tarpeen mukaan tekee kunnan eri kohteissa kunnostus- ja muutostöitä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnossapitoryhmään palkattiin määräaikainen työntekijä (projektikohteille) kapasiteetin turvaamiseksi. Kunnossapitoryhmä suoritti investointiluonteisten kohteiden maalaus- sisustus, tiivistysremontteja. Toiminnoilla parannettiin kiinteistöjen toimintaa, viihtyisyyttä ja pitkäaikaiskestävyyttä. • Omana työnä suoritettavat remontit ovat kustannustehokkain tapa ylläpitää rakennusten kuntoa. 	<p>Kiinteistöjen huollosta on huolehdittava jatkossakin. Sillä on vaikutusta myös työllisyyteen.</p>	
<p>Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu: Mahdolliset yhteistyökohteet Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen sekä muiden yhteistyötahojen kanssa hoidetaan projektisuunnitelmissa sovitulla tavalla joustavasti ja kohtuullista mukanaoloaikaa varaamalla.</p>	<p>Yhteistyötä ELY-keskuksen kanssa oli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikenneväyliin liittyvissä asioissa • Vesiensuojelu • Pohjavesialueet • Alueurakointi. 	<p>Tavoite ja toteutuma eivät kohtaa, tavoite ei ole mitattavissa.</p>	

4.10.3. Vesihuoltolaitos

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
<p>Toimintavarmuuden ja ympäristöturvallisuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä toteutetaan. Ensimmäisen vaiheena runkoverkon kartoitus ja korjausarvio.</p>	<p>Runkoverkon korjaussuunnitelma valmistui loppuvuodesta 2019.</p>		

Olisiko vesihuollon taksoja mahdollista alentaa, koska vesihuoltolaitos on tuottanut vuosittain voittoa?

4.10.4. Ravitsemus- ja siivouspalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutuminen
Toiminnoissa huomioidaan entistä tarkemmin esim. palveluasumisen muuttuvat ateriatarpeet niin ravintosuosittelun kuin toimituslämpötilojen osalta.	<ul style="list-style-type: none"> • Marjatta-kodille ja Erkkilään aloitimme toimittamaan vuorokauden kaikkiin ateriakokonaisuuksiin myös välitystuotteet (esim. maito, leivät, leikkeleet). • Palveluasumisen yksiköille ja vuodeosastolle toteutettiin ruokalista vuorokauden kaikista ateriakokonaisuuksista. Sähköisessä muodossa oleva ruokalista mahdollistaa ravintoarvopitoisuuksien paremman seurannan ja ravintosuosittelun vertaamisen. • Marjatta-kodin ja Erkkilän palveluasumisen viikonloppuateriakuljetuksiin ei siirrytty, ateriat toimitetaan edelleen kylminä perjantain kuljetuksen mukana. 	Tavoitteiden tulisi olla selkeämpiä ja mitattavissa.	
Siivoustoimintojen ympäristöystävällisyyttä kehitetään.	Puhdistusaine hankinnoissa siirryttiin hankintasopimusten mahdollistaessa ympäristöystävällisempiin tuotteisiin. Siivouspalvelut ovat luopuneet kertakäyttöisten siivousliinojen käytöstä.		
Siivoustoimintojen mitoitusta valmistellaan vuosille 2019-2022.	Sosiaali- ja terveystalouden tukipalveluna tuotettavat siivouspalvelut ovat saaneet uudet mitoitukset. Sisäiset siivouspalvelut mitoitetaan uusittujen rakennusprojektien valmistumisen mukaan.		

4.10.5. Tila- ja vuokrauspalvelut

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutumisen
Keskimääräinen käyttöaste pyritään pitämään 80 %, liikeilojen osalta 85 %.	Ei toteutunut. Käyttöaste jäi asuntojen osalta 75 %.	Pienten kuntien ongelma on suuri kiinteistömässä tulevina vuosina.	
Kiinteistöstrategiaa noudatetaan tulevia korjaushankkeita valmisteltaessa.	Kiinteistöstrategian mukaisesti kunnostettiin asuntoja Värtsilässä ja laitettiin rivitalo kylmilleen.		
Kiinteistönhoidon mitoitusta valmistellaan vuosille 2019-2022.	Kiinteistön hoidon mitoitusta valmistettiin alustavasti mutta ei pystytty toteuttamaan, johtuen koulukeskuksen keskenräisyydestä. Jatetaan vuoden 2020 puolella.		

Toimitila- ja vuokrauspalvelut olivat edelleen tappiolliset, kun huomioon otetaan myös poistot.

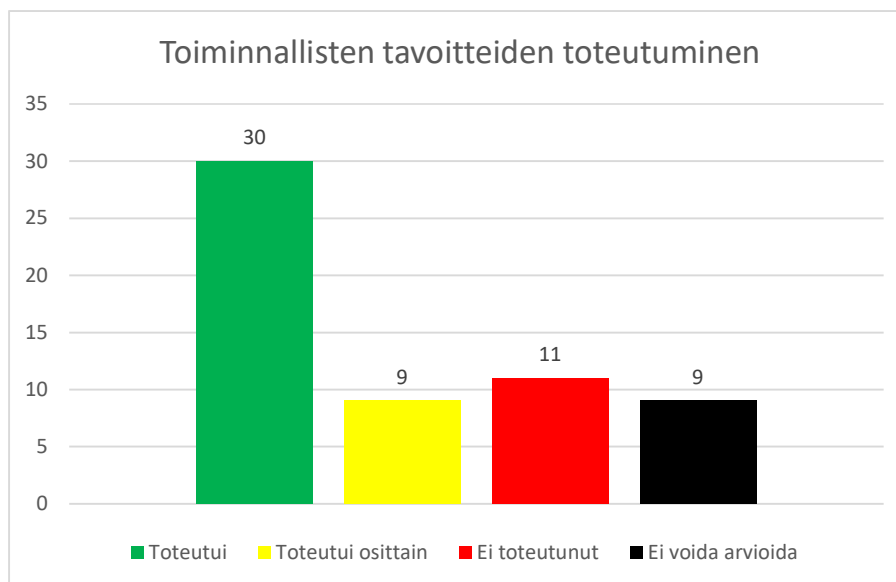
Teknisen toimen osa tavoitteista oli sellaisia, jotka eivät olleet selkeästi mitattavissa. Jatkossa tavoitteet tulisi asettaa siten, että niiden toteutumista pystyttäisiin arvioimaan.

Tarkastuslautakunnan mielestä henkilöstön riittävyyteen teknisessä toimessa on edelleen kiinnitettävä huomiota. Lisäksi uuden henkilön perehdyttämiseen on panostettava.

Tarkastuslautakunta kiinnittää edelleen huomiota siihen, että yli hallintokuntien menevät talouteen vaikuttavat ratkaisut tulisi tehdä yhteistyössä hallintokuntien kesken. Esimerkiksi elinkeinotoimen päättämällä vuokralennuksilla on vaikutusta teknisen toimen talousarvion toteutumiseen.

4.11. Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Seuraavassa kaaviossa on esitetty kaikkien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen kaaviomuodossa. Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat tai toteutuivat ainakin osittain 66-%:isesti (39/59).

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että tavoitteiden asettamiseen tulisi panostaa entistä enemmän. Tavoitteiden tulisi olla selkeästi mitattavissa olevia, jotta niiden toteutumista pystyisi arvioimaan. Lisäksi tavoitteiden toteutumiseen olisi vastattava tilinpäätöksessä selkeästi.

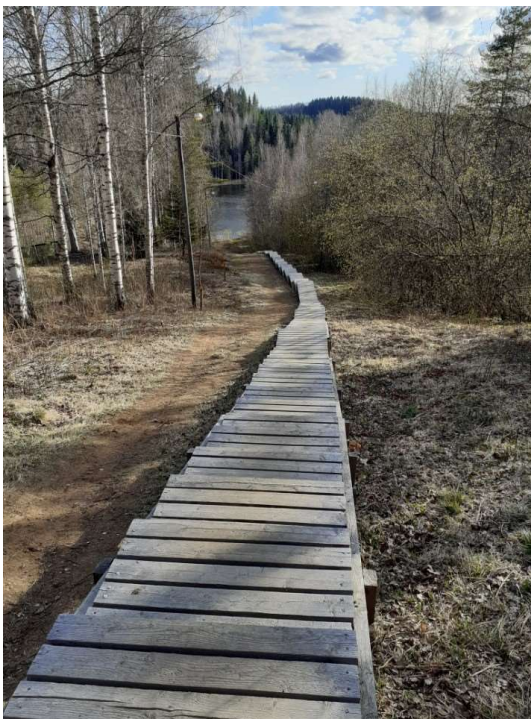
4.12. Investoinnit

Investointien nettomenoihin oli varattu 2,73 miljoonaa euroa. Talousarviomuutoksia investointimenoihin tehtiin yhteensä 0,8 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen talousarviomuutos tehtiin Koivumahlatien yrityshalliin, johon lisättiin menoja 0,8 miljoonaa euroa. Investointien toteuma oli nettona 3,53 miljoonaa euroa. Investointituloja kertyi 0,16 miljoonaa euroa.

Investoinnit olivat valtuustoon nähden sitovia nettona projekteittain. Ylityksiä tuli seuraavissa projekteissa:

Osakkeet ja osuudet	2.167 euroa
Käenpeson aurinkopaneelit ja lämmönvaihtimien vaihto	9.512 euroa
Koulurakennus (suunnittelu)	1.514 euroa
Tikkalan päiväkodin rakentaminen	11.219 euroa
Vesihuoltolaitos:	
Välisäiliön putkiremontti	248 euroa
Runkoviemärin saneeraus	
Vatasenkuja	35.168 euroa
Muut investoinnit: Tikkalan päiväkodin kalustus	7.105 euroa

Ylityksiä ei voida pitää merkittävänä. Isoimpia investointeja olivat Tikkalan päiväkodin rakentaminen ja Koivumahlatien yrityshalli.

Kuva: Kuntoportaat Mokinlammelle.

4.13. Kuntakonsernille asetetut tavoitteet

Tavoite	Toteuma	Tarkastuslautakunnan lisähuomiot	Toteutumisen
Tilivuoden aikana toteutetaan vuokra-asuntopalveluja tarjoavien konserniin kuuluvien asunto-osakeyhtiöiden yhdistäminen Koy Tikankonttiin.	Tavoitetta ei saavutettu. Selvitysten jälkeen havaittiin, että on käytännössä parempi ensin kilpailuttaa Koy Tikankontin isännöinti ennen kuin fuusiot toteutetaan; tämän johdosta yhtiöjärjestelyt aloitettiin isännöinnin kilpailuttamisen aloittamisella syksyllä 2019.		
Kunnan konserniyhtiöiden taloutta hoidetaan terveiden liikelaitosperiaatteiden mukaisesti ja niiden taloutta vahvistetaan. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä kunnan konserniyhtiöiden hoitokate on ylijäämäinen.	Tavoite saavutettiin, konserniyhtiöiden hoitokate oli 117.211,46 euroa ylijäämäinen.		

Kunnan konserniohje on päivitetty kunnanvaltuustossa 24.2.2020 § 5 uuden kuntalain mukaiseksi.

Tarkastuslautakunta pyytää huomioimaan kuntakonsernin toiminnan tavoitteellisuuden. Talousarviossa tulisi asettaa tavoitteita koko kuntakonsernille. Tarkastuslautakunta toivoo, että tytäryhtiöiden toiminnasta, taloudesta ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta vaadittaisiin raportointia osavuosisiraporttien yhteydessä.

5. HENKILÖSTÖ

Vakinaisen henkilöstön määrä oli 209, edellisenä vuonna 211. Kokonaishenkilöstömäärä oli 258, edellisenä vuonna 258. Suurin henkilöstömäärä oli sivistystoimessa. Vuonna 2019 eläköityi 9, kun edellisenä vuonna eläköityi 13.

Tohmajärven kunnassa sairauspoissaolopäiviä oli vuonna 2019 keskimäärin 14,5 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohti, kun kuntasektorilla vastaava luku on 17 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohti. Sairauspoissaolojen määrä on laskenut kuntasektorin keskiarvoa matalammalle tasolle.

Työtapaturmista johtuvat sairauspoissaolot vähentyivät edelleen. Kalenteripäivinä laskettaessa poissaoloja oli yhteensä 216, kun edellisenä vuonna niitä

oli 261. Vähentyminen johtui lomituspalvelujen työtaturmien vähentymisestä merkittävästi. Muilla toimialoilla työtaturmista johtuvat sairauspoissaolot huomattavasti lisääntyivät.

Tarkastuslautakunta haluaa edelleen korostaa, että henkilöstöresurssit ovat liian ohuet joissakin hallinnon osissa. Parityöskentelyä tulisi lisätä hyvissä ajoin, jotta hallinnon toiminta turvataan myös poikkeuksellisissa tilanteissa. Palkkauksen tasapuolisuuteen tulee kiinnittää huomiota tehtävien lisääntyessä. Tarkastuslautakunta on huolissaan henkilöstön jakamisesta ja riittävydestä.

6. TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tohmajärven kunnalla ei ole kattamatonta alijäämää.

7. LOPUKSI

Hankintaohjeet olisi syytä päivittää nykyisen hankintalain mukaiseksi.

Vuoden 2019 aikana on tehty 1 kunnallisvalitus, jonka käsittely on kesken Itä-Suomen hallinto-oikeudessa. Kunnanhallituksen ja sivistystoimen päätöksistä ei ole tehty yhtään oikaisuvaatimusta. Ympäristölautakuntaan on tehty yksi oikaisuvaatimus sekä yksi valitus. Valituksen käsittely on kesken Itä-Suomen hallinto-oikeudessa. Tarkastuslautakunta katsoo oikaisuvaatimusten ja valitusten määrän olevan melko vähäinen.

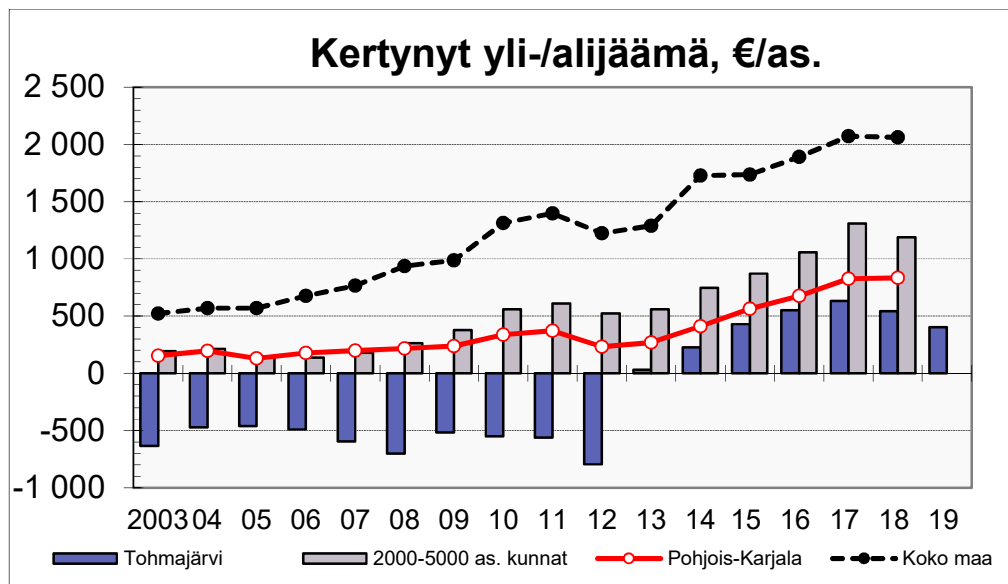
Kevään 2020 aikana on ilmennyt koronaviruspandemia. Tätä arviointikertomusta tehdessä tarkastuslautakunta huomioi, että koronaviruspandemian aikana tulisi paikallisia yrityksiä tukea tasapuolisesti. Tämä on tärkeää kunnan elinvoimaisuuden vuoksi.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että salassapidettävissä asioissa on salassapidon toteutumisesta huolehdittava koko päätösketjun ajan.

Tohmajärven kunnan taloudellinen tilanne heikentyi jo toista vuotta peräkkäin tilikauden alijäämän oltua 0,68 milj. euroa. Kumulatiivinen ylijäämä on 1,75 milj. euroa eli 402 euroa/asukas. Jatkossa tulee kiinnittää huomiota talousarvion toteutumisen seurantaan ja tulopuolen kehitykseen.

Seuraavassa taulussa on kertynyt yli/alijäämä Tohmajärvellä, vastaavan kokoisissa kunnissa ja Pohjois-Karjalassa vuosina 2003 – 2018.

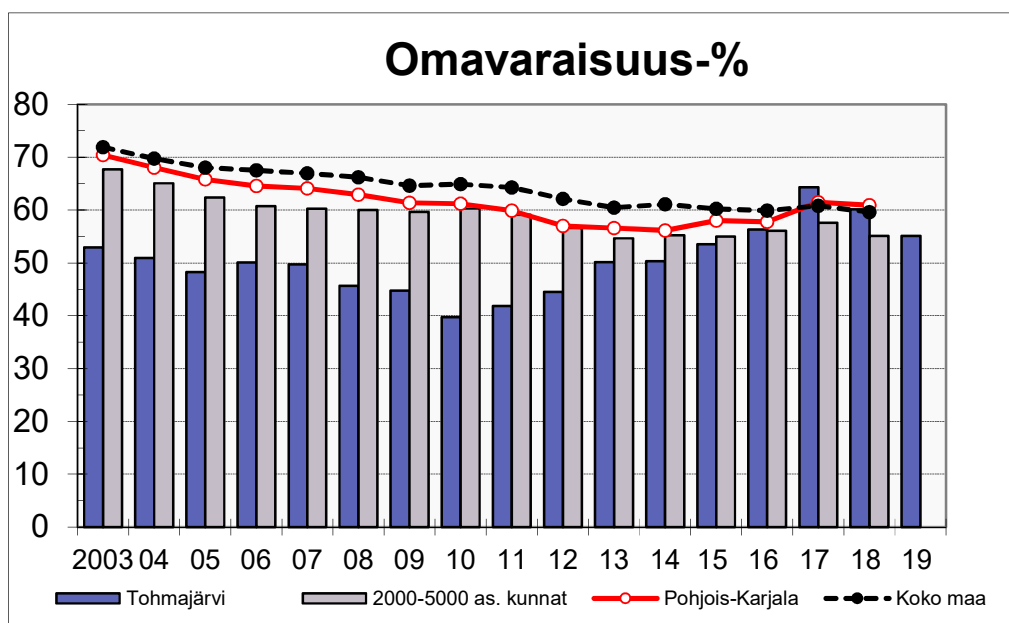
Lähde: Tilastokeskus.

Kunnan lainamäärä on 10,0 milj. euroa ja 2.301 euroa/asukas. Koko maan keskimääräinen lainamäärä asukasta kohti oli 3.039 euroa/asukas ja Pohjois-Karjalassa 2.288 euroa/asukas vuonna 2018. Kunnan omavaraisuusaste prosentti oli 55,1 %. Koko maan keskimääräinen arvo oli 59,6 % vuonna 2018. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 % omavaraisuusastetta.

Seuraavassa taulukossa on esitetty omavaraisuusaste prosentti Tohmajärvellä, vastaavan kokoisissa kunnissa ja Pohjois-Karjalassa vuosina 2003 – 2018.

Lähde: Tilastokeskus.

Kuva: Tarkastuslautakunta korona-ajan kokouksessaan 13.5.2020.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2019 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista kunnanhallituksen ja muiden toimielinten selvitykset siten, että ne voidaan käsitellä viimeistään lokakuussa 2020 pidettävässä valtuuston kokouksessa.

Tarkastuslautakunta kiittää Taina Törröstä erinomaisesti hoidetuista sihteerin tehtävistä ja asiantuntemuksesta sekä kaikkia yhteistyökumppaneita.

Tohmajärvellä 29.5.2020

Teuvo Karjalainen
pj.

Pauli Hakkarainen
varapj.

Niilo Pitkänen
jäsen

Ritva Simonen
jäsen

Eila Sivonen
jäsen

Kuva: Näkymä unelmien uimarannalle Pitäjätuvalta.